

Recordexpositie Jheronimus Bosch ook internationale trekpleister

09-05-2016 07:14

Zo'n 421.700 mensen bezochten tussen 13 februari en 8 mei 2016 de tentoonstelling 'Jheronimus Bosch – Visioenen van een genie' in het Noordbrabants Museum in Den Bosch. Daarmee staat het museum in één klap, en met gemak, tussen de top 50 van [best bezochte dagattracties](#) in Nederland. Bijna een kwart van de bezoekers was afkomstig uit het buitenland.

[caption id="attachment_42984" align="alignright" width="300"]

(foto: Evert Elzinga)[/caption] **Wereldwijde**

belangstelling Naast de vele Nederlandse bezoekers reisden ook veel geïnteresseerden uit de rest van de wereld af naar 's Hertogenbosch. In de online ticketshop werd 23% van de bestellingen geplaatst vanuit het buitenland. In totaal werden er vanuit 81 landen online tickets gekocht. De meeste tickets werden verkocht aan bezoekers uit omliggende landen: 7% van alle tickets werden verkocht in België, 6% in Duitsland, 4% in Groot-Brittannië en 2% in Frankrijk. Maar er waren ook gasten die een langere reis maakten om de tentoonstelling te bezoeken, zoals publiek afkomstig uit de Verenigde Staten, Zuid-Afrika, Australië, Rusland, Argentinië, China en Japan. Dit correspondeert met de fikse stijging in buitenlandse hotelboekingen in 's-Hertogenbosch. In de eerste weken van 2016 stond de stad regelmatig in de top drie van boekingen via Holland.com en Booking.com. De tentoonstelling trok bovendien een keur aan beroemde buitenlandse bezoekers waaronder de kunstenaars Anish Kapoor en Damien Hirst, acteurs John Lithgow en Patricia Arquette en muzikanten David Byrne en Jools Holland. **Succesfactoren** Een combinatie van factoren droeg bij aan de uitzonderlijk hoge bezoekersaantallen. De buitengewone kunstwerken van Bosch, de terugkeer van zijn nalatenschap naar zijn geboortestad, de inbedding in het Boschjaar 2016 met vele Bosch-gerelateerde activiteiten en het uitgebreide wetenschappelijk onderzoek (BRCP). Ook de massale en unaniem lovende aandacht in de internationale media heeft in belangrijke mate bijgedragen aan het succes. Het NBTC (Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen) becijferde alleen de in het buitenland gegenereerde mediawaarde naar aanleiding van de opening reeds op 6,6 miljoen euro. In Nederland is een mediawaarde van ruim 13 miljoen euro gegenereerd. Niet alleen ervaren museumbezoekers, maar ook mensen die normaal niet zo snel een museum bezoeken hebben dit unieke karakter van de tentoonstelling zelf willen ervaren. Bij het door TNS NIPO in opdracht van Het Noordbrabants Museum uitgevoerde bezoekersonderzoek waardeerde maar liefst 81% van de mensen de tentoonstelling met een 8 of hoger, 11% gaf zelfs een 10. Bezoekers waren niet alleen onder de indruk van de expositie zelf, maar waren vooral ook tevreden over de gastvrijheid en servicegerichtheid van de medewerkers in het museum. [caption id="attachment_42985" align="alignright" width="300"]

(foto: Evert Elzinga)[/caption] **Razendsnelle**

ticketverkoop Al voor de opening door koning Willem-Alexander op 12 februari 2016 waren online ruim 142.000 tickets verkocht. De televisie-uitzendingen door de NOS van de koninklijke opening bereikten ruim 1.3 miljoen mensen en resulteerden in een enorme stijging van de kaartverkoop. Krap vier weken later waren alle 300.000 online tickets uitverkocht. Omdat de tentoonstelling niet kon worden verlengd en om toch tegemoet te komen aan de onverminderd grote belangstelling besloot het museum tot drie maal toe de openingstijden te verruimen. Van 70 uur, naar 86 uur, naar 98 uur, naar uiteindelijk 119 uur per week; normaal is het museum 36 uur per week geopend. De laatste twee weken van de tentoonstelling was het museum dagelijks 17 uur per dag open van 8 uur 's ochtend tot 1 uur 's nachts. In het slotweekend was de Bosch-tentoonstelling 39 uur onafgebroken te bezoeken, een vrij uniek verschijnsel dat incidenteel ook voorkomt in musea in London en Parijs. Hierdoor was het museum in de laatste week maar liefst 124 uur geopend. **Souvenirverkoop** Van de 421.700 bezoekers heeft 86% gebruikgemaakt van het gratis bijschriftenboekje (6 talen), 60% van de audiotour (6 talen) en 18% van de App (2 talen). Ruim twee derde van de gebruikers was duidelijk zeer tevreden over deze informatieve materialen en waardeerde ze met een 8 of hoger. De tentoonstellingscatalogus 'Jheronimus Bosch – Visioenen van een genie' (Mercatorfonds, € 24,95), verkrijgbaar in het Nederlands, Engels, Duits en Frans, stond twee weken in de CPNB Bestseller 60. In totaal gingen ruim 360.000 artikelen over de toonbank van de Bosch shop. Hiervan werden onder andere 108.000 postkaarten, 8.000 koelkastmagneten en ruim 6.000 exemplaren van de speciale Suske en Wiske-editie verkocht. De meest populaire postkaarten waren die van het rechter paneel van de Visioenen van het Hiernamaals uit het Museo di Palazzo Grimani in Venetië, het middenpaneel van De Hooiwagen uit het Museo Nacional del Prado in Madrid en het Narrenschip uit het Musée du Louvre uit Parijs. [gallery columns="2" link="file" size="medium" ids="42982,42983"] **Meer tentoonstellingen geïnspireerd op Jheronimus Bosch** Ook na 'Jheronimus Bosch – Visioenen van een genie' wordt gedurende het Boschjaar 2016 in Het Noordbrabants Museum uitgebreid stilgestaan bij de inspirerende nalatenschap van Jheronimus Bosch. Onder andere met de monumentale mozaïekpanelen van Jan Fabre en meesterwerken uit de collectie Brukenthal. De Belgische kunstenaar Jan Fabre (Antwerpen, 1958) maakte tussen 2011 en 2013 een serie monumentale 'mozaïekpanelen' onder de titel 'Tribute to Hieronymus Bosch in Congo'. De serie is van 11 juni tot en met 18 september te zien in de tentoonstelling 'Jan Fabre: Tribute to Hieronymus Bosch in Congo'. Daarnaast creëert Fabre met sierlijke vogelsculpturen een moderne interpretatie van de Tuin der Lusten in de Tuingalerij van het museum. De tentoonstelling 'Van Eyck, Brueghel, Jordaens - Meesterwerken uit Roemenië' loopt van 18 juni tot en met 9 oktober 2016. Te zien zijn vijftig topstukken afkomstig van het Brukenthal Museum in Sibiu, Roemenië: Vlaamse primitieven, maar ook Zuid-Nederlandse en Hollandse meesters uit de vijftiende tot en met de zeventiende eeuw. Tot de selectie behoren bijzondere bruiklenen van Jan van Eyck, Hans Memling, Jacob Jordaens, David Teniers, Leonaert Bramer en Pieter Brueghel de Jonge. Samen met Bosch brachten zij de schilderkunst van de Lage Landen op het allerhoogste niveau. **'Visioenen van een genie' ook in de bioscoop** Over de tentoonstelling 'Jheronimus Bosch – Visioenen

van een genie' wordt een internationale bioscoopfilm gemaakt door EXHIBITION ON SCREEN. Naast een beeldverslag van de tentoonstelling bevat de film interviews met onder meer Jos Koldeweij, Matthijs IJssink en Charles de Mooij, de samenstellers van de tentoonstelling. Naar verwachting wordt de film in november 2016 vier weken exclusief getoond in 's Hertogenbosch. In 2017 gaat de film wereldwijd in roulatie in meer dan 2.000 bioscopen verspreid over 42 landen. EXHIBITION ON SCREEN heeft eerder documentaires gemaakt over tentoonstellingen in het Rijksmuseum in Amsterdam, The National Gallery in Londen en het Musée d'Orsay in Parijs. **2016: Boschjaar** Ook het Nationaal Evenementenjaar 'Jheronimus Bosch 500' wordt nog het hele jaar wordt gevierd. Bezoekers aan de stad 's-Hertogenbosch worden onthaald op een culturele manifestatie met een rijk gevarieerd programma voor iedereen die belangstelling heeft voor Jheronimus Bosch, zijn wereld en zijn werk. De stad staat dan ook volledig in het teken van de middeleeuwse kunstenaar met feestelijke evenementen als bijzondere muziek-, dans- theater- en circusproducties, tentoonstellingen, belevingsroutes en festivals. **Feiten & cijfers**

1 december 2015	Start online kaartverkoop 12 februari 2016	Opening door Koning Willem-Alexander, 142.000 tickets verkocht 10 maart 2016	300.000 online tickets verkocht Eerste verruiming openingstijden, van 70 naar 86 uur per week open 17 maart 2016	350.000 online tickets verkocht Tweede verruiming openingstijden, van 86 naar 98 uur per week open 8 april 2016
380.000 online tickets verkocht Derde verruiming openingstijden, van 98 naar 119 uur per week open; laatste week 124 uur geopend 8 mei 2016	Sluiting expositie met 421.700 bezoekers Zo'n 15.000 scholieren van het primair en voortgezet onderwijs bezochten de tentoonstelling. Ruim 35.000 mensen bezochten naast 'Jheronimus Bosch' ook de tentoonstelling 'The Fish Pond Song' in het Stedelijk Museum 's-Hertogenbosch. De website werd ruim 2.050.000 keer bezocht sinds de start van de online kaartverkoop. Sinds de bekendmaking van het bruikleen van De Hooiwagen uit het Museo Nacional del Prado in Madrid, eind augustus 2015, steeg het aantal likes op Facebook met 148% naar 9.170. Het aantal volgers op Twitter steeg met 35% naar 5.365. Ruim 260 personen meldde zich aan als nieuwe Vriend van Het Noordbrabants Museum.			

Dat hield in:

Een tijdelijke uitbreiding van het aantal medewerkers van 50 naar ruim 300. 1.550 extra kapstokken, 200 meer dan normaal. 350 zitplaatsen in het museumrestaurant, 270 meer dan anders. 14.800 Bossche Bollen geserveerd in het museumrestaurant tijdens de tentoonstelling.

Meer informatie: www.hetnoordbrabantsmuseum.nl www.bosch500.nl (over het themajaar)

Redactie